

Streszczenie w języku niespecjalistycznym Programu ochrony środowiska dla m.st. Warszawy na lata 2025-2030

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

Tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

biuro@eko-precyzja.eu

Eko-precyzja

Autorzy opracowania:

mgr Paweł Czupryn

mgr inż. Karolina Ioannidis

mgr inż. Patrycja Strządała

mgr inż. Adrianna Kumorek

mgr inż. Agnieszka Szostok

mgr Ludwik Gabryś

mgr inż. Oliwia Safin

mgr Adam Dzida

Dokument został opracowany we współpracy z pracownikami Urzędu m.st. Warszawy

Spis treści

1. CO TO JEST PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA.....	4
1.1. INFORMACJE PODSTAWOWE.....	4
1.2. ETAPY PRAC NAD PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA.....	5
1.3. KONSTRUKCJA PROGRAMU.....	5
1.4. CEL GŁÓWNY PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	9
2. OBSZARY REALIZACJI POŚ.....	10
2.1. MITYGACJA – OGRANICZENIE EMISJI DO ŚRODOWISKA.....	10
CEL 1. OCHRONA KLIMATU.....	10
CEL 2. ZMNIEJSZENIE EMISJI.....	11
2.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU.....	16
CEL 3. ZWIĘKSZENIE I OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKOWYCH.....	16
CEL 4. POPRAWA GOSPODAROWANIA ODPADAMI.....	19
2.3. ZARZĄDZANIE.....	20
CEL 5. USPRAWNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA.....	20
2.4. EDUKACJA.....	22
CEL 6. PODNIESIENIE STANU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ.....	22
3. ZASADY WDRAŻANIA I MONITORINGU REALIZACJI PROGRAMU.....	23

1. CO TO JEST PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

1.1. INFORMACJE PODSTAWOWE

Program ochrony środowiska (dalej: Poś) jest dokumentem sporządzanym i uchwalanym w celu realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

Poś stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem w mieście.

Podstawą prawną opracowania Poś jest art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54, z późn. zm.), który nakłada na organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska.

Program został opracowany zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opublikowanymi przez Ministerstwo Środowiska.

Program ochrony środowiska jest również elementem systemu dokumentów programujących rozwój Warszawy – dokumentem wykonawczym, który **realizuje cele operacyjne wskazane w Strategii Rozwoju m.st. Warszawy do 2030 roku pt. „Strategia #Warszawa2030”**.

Prace nad przygotowaniem Poś koordynowane były przez Biuro Ochrony Środowiska Urzędu m.st. Warszawy, a za wykonanie dokumentu odpowiedzialny był Zakład Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja. Dokument przygotowany został w modelu partycypacyjnym, we współpracy z przyszłymi realizatorami działań, w tym m.in. przedstawicielami biur Urzędu Miasta, urzędów dzielnic i jednostek organizacyjnych m.st. Warszawy oraz interesariuszami zewnętrznymi (w szczególności mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi).

Projekt Programu został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko:

1. Wystąpiono o zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentu Poś do organów opiniujących tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.
2. Opracowano Prognozę oddziaływania na środowisko dla Poś.
3. Poś wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko przesłano do organów opiniujących, w tym do Zarządu Województwa Mazowieckiego.

1.2. ETAPY PRAC NAD PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Prace nad Poś rozpoczęto z początkiem 2024 roku.

W ramach I etapu konsultacji z mieszkańcami trwającymi od 19 lutego do 30 czerwca 2024 r. utworzono ankietę online dla mieszkańców na stronie konsultacji społecznych.

Podczas prac nad Programem również:

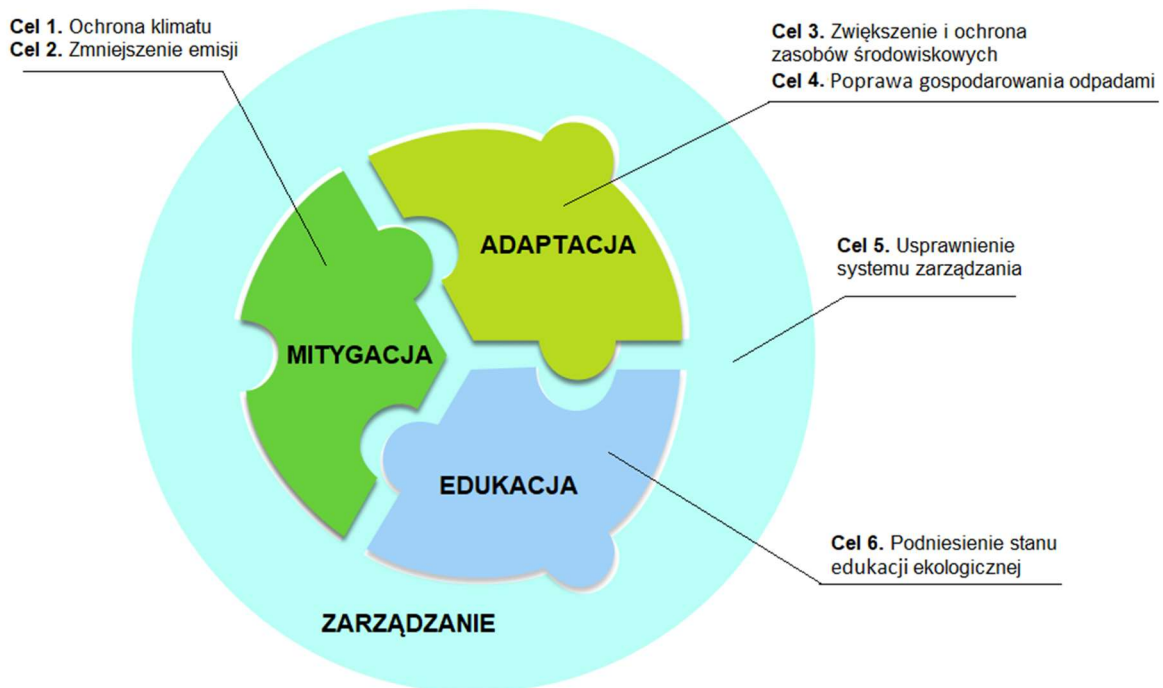
1. Umieszczono informacje w Biuletynie Informacji Publicznej i stronie konsultacji społecznych.
2. Uruchomiono adres e-mail.
3. Wysłano komunikaty za pośrednictwem systemu Warszawa 19115 o rozpoczęciu prac nad Poś.
4. Zorganizowano mobilne punkty konsultacyjne na placu przed wyjściem ze stacji Metra Centrum „Patelnia” – 21 marca 2024 r. oraz na Bulwarach Wiślanych - 17 maja 2024 r.:
5. Przeprowadzono dyżury telefoniczne 18 kwietnia oraz 5 czerwca 2024 r.

W ramach II etapu konsultacji z mieszkańcami trwającymi od 19 sierpnia do 16 września 2024 r.:

1. Przeprowadzono dyżury telefoniczne 22 sierpnia oraz 3 września 2024 r.
2. Zorganizowano spotkania z mieszkańcami w Warszawskim Pawilonie Architektury „ZODIAK” 28 sierpnia i 10 września 2024 r.

1.3. KONSTRUKCJA PROGRAMU

Dokument składa się z głównego Programu oraz siedmiu załączników. Główny dokument we wstępie zawiera podstawę prawną sporządzenia Poś, cel główny oraz zakres tematyczny, przedstawia metodykę realizacji Poś. Rozdział 2 prezentuje cztery obszary realizacji Poś: mitygacja, adaptacja, edukacja i komunikacja z mieszkańcami oraz zarządzanie, z podziałem na opis celów realizowanych w ramach obszarów, co przedstawia poniższy schemat. Rozdział 3 zawiera zasady wdrażania i monitoring realizacji Poś.

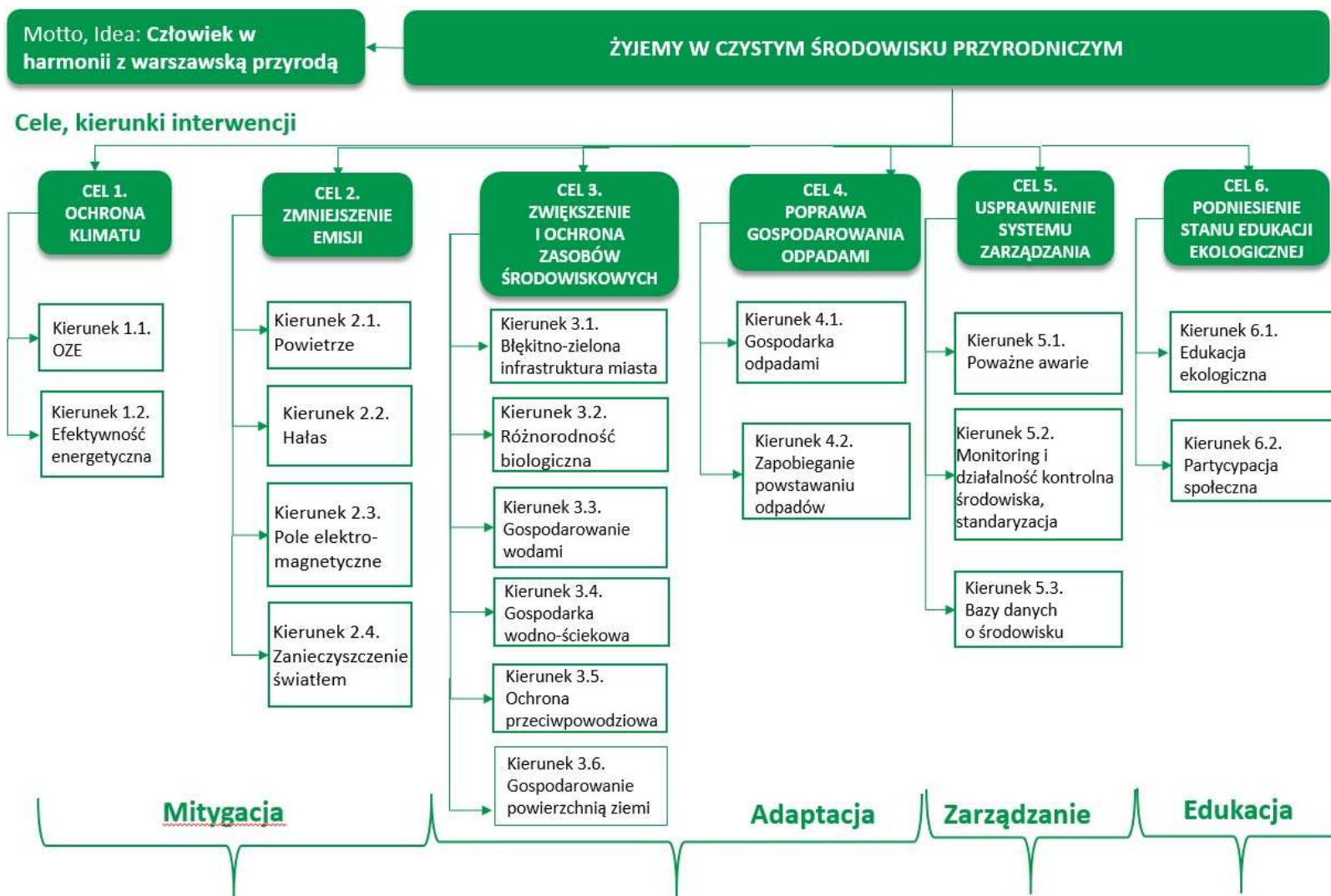

Rysunek 1. Obszary realizacji Poś

Źródło: Biuro Ochrony Środowiska Urzędu m.st. Warszawy

Przedstawione powyżej cele mają doprowadzić do osiągnięcia **celu głównego**.

Do każdego z obszarów realizacji Poś przypisano cele, w ramach których wyznaczono kierunki interwencji, przedstawione na poniższym schemacie.

Rysunek 1. Cele i kierunki interwencji Poś

Źródło: Biuro Ochrony Środowiska Urzędu m.st. Warszawy

Załącznik nr 1 stanowi diagnoza środowiska do Poś. W dokumencie przedstawiono ocenę stanu istniejącego środowiska w Warszawie opartą na aktualnych uwarunkowaniach w poszczególnych obszarach:

- ochrona klimatu,
- ochrona powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne i zanieczyszczenie światłem,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- powierzchnia ziemi i ukształtowanie terenu,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi,
- gospodarowanie wodami,
- zasoby przyrodnicze,
- edukacja i komunikacja,
- zarządzanie.

Dla każdego obszaru uwzględniono tendencje zmiany środowiska oraz analizę SWOT, która prezentuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

W załączniku nr 2 przedstawiono harmonogram rzeczowo-finansowy, czyli zestawienie zadań przewidzianych do realizacji w latach 2025-2030 z podaniem szacunkowych kosztów działań.

W załączniku nr 3 określono wskaźniki produktu (co ma być zrealizowane) oraz wskaźniki rezultatu (jaki efekt ma być osiągnięty). Będą one wykorzystywane w procesie monitorowania realizacji zadań i osiągnięcia celów.

Załącznik nr 4 stanowi analizę zgodności Programu ochrony środowiska z innymi dokumentami strategicznymi.

W załączniku nr 5 zamieszczono analizę ryzyk dla wyznaczonych w ramach Programu kierunków i zadań.

Załącznik nr 6 stanowi mapa inwestycji.

W załączniku nr 7 zawarty został Warszawski Indeks Różnorodności Biologicznej (WIRB), raport 2024.

1.4. CEL GŁÓWNY PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

ŻYJEMY W CZYSTYM ŚRODOWISKU PRZYRODNICZYM

Wskazany cel jest realizacją Polityki Ekologicznej Państwa 2030 oraz celu operacyjnego 3.2 Żyjemy w czystym środowisku przyrodniczym określonego w Strategii Rozwoju m.st. Warszawy do 2030 roku pt. „Strategia #Warszawa2030”.

Powyższy cel realizowany będzie zgodnie z mottem - ideą:

CZŁOWIEK W HARMONII Z WARSZAWSKĄ PRZYRODĄ.

Motto to podkreśla dwojakie znaczenie: ochronę i wzmacnianie warszawskiej przyrody, obejmującej rzeki, lasy i tereny zieleni, oraz istotną rolę lokalnej społeczności w kształtowaniu i utrzymywaniu tego środowiska.

Realizacja celu będzie wymagała współpracy wielu interesariuszy, w tym mieszkańców, władz miejskich, organizacji pozarządowych oraz sektora prywatnego. Działania będą skoncentrowane na harmonijnym współistnieniu człowieka z przyrodą, co ma na celu nie tylko poprawę jakości życia mieszkańców, ale także zapewnienie zrównoważonego rozwoju miasta.

Warszawa dąży do tego, aby stać się miastem, w którym każdy mieszkaniec może cieszyć się czystym i zdrowym środowiskiem przyrodniczym, co jest fundamentem dla długofalowego dobrobytu i jakości życia.

Zaproponowane działania mają na celu zapewnienie Warszawie zrównoważonego rozwoju, w którym dbanie o środowisko jest tak samo istotne jak rozwój społeczny i gospodarczy miasta. Osłą priorytetową Programu ochrony środowiska będzie dbałość o rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, jak i działania wpływające na utrzymanie zielonej infrastruktury Warszawy w dobrym stanie.

Działania podejmowane w ramach obszarów realizacji Poś będą polegały na:

- działaniach mitygacyjnych: dążenia do redukcji emisji szkodliwych substancji do środowiska,
- działaniach adaptacyjnych: dostosowanie miasta do zmiany klimatu i zapewnienie bezpieczeństwa mieszkank i mieszkańców miasta wobec niekorzystnej zmiany,
- działaniach edukacyjnych: zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkank i mieszkańców wraz z zapewnieniem aktywnego udziału w ochronie środowiska Warszawy,
- zarządzanie: zapewnienie efektywnego i skutecznego systemu zarządzania ochroną środowiska w mieście.

2. OBSZARY REALIZACJI POŚ

2.1. MITYGACJA – OGRANICZENIE EMISJI DO ŚRODOWISKA

CEL 1. OCHRONA KLIMATU

Zmiana klimatu niesie ze sobą liczne zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i życia społeczności. Do najważniejszych skutków, które negatywnie wpływają na stolicę i jej mieszkańców, należą: wzrost temperatury powietrza, prowadzący do częstszych i bardziej intensywnych upałów. Na skutek dużej ilości powierzchni zabudowanych i utwardzonych tworzy się miejska wyspa ciepła. Zmieniają się również reżimy i intensywność opadów, co prowadzi do lokalnych podtopień, częstszych susz, a także nasilenia się burz i silnych wiatrów.

Kierunek 1.1. OZE

Redukcja emisji gazów cieplarnianych jest kluczowa w walce ze zmianą klimatu. Miasto podejmuje liczne działania mitygacyjne. Jednym z działań służących ochronie klimatu jest wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Energią odnawialną określa się energię pochodzącą z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwaną z odnawialnych niekopalnych źródeł energii.

W latach obowiązywania Poś kontynuowane będzie udzielanie dotacji na instalacje do produkcji energii z OZE. O wsparcie mogą ubiegać się m.in. osoby fizyczne, przedsiębiorcy, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe czy fundacje. Maksymalna wysokość dotacji waha się od 15 do nawet 40 tys. zł i jest zależna od wyboru konkretnej instalacji OZE: paneli fotowoltaicznych; pomp ciepła – powietrznych i gruntowych; kolektorów słonecznych lub turbin wiatrowych.

W ramach Poś Miasto planuje wyposażyć w panele fotowoltaiczne wszystkie budynki należące do Urzędu Miasta i miejskich jednostek. Zaplanowano także budowę tego typu urządzeń OZE na budynkach komunalnych. Do 2030 r. wszystkie obiekty, na których istnieje możliwość założenia instalacji fotowoltaicznych, będzie w nie wyposażonych.

Kierunek 1.2. Efektywność energetyczna

Zwiększenie efektywności energetycznej budynków polega głównie na ich termomodernizacji, dzięki której można zaoszczędzić na rachunkach za ogrzewanie oraz zmniejszyć ilość zużywanego paliwa zasilającego instalację. W tym celu m.st. Warszawa przygotowuje Warszawski Standard Zielonego Budynku, planowany do wdrożenia w 2025 r. Będzie to zbiór wytycznych i zaleceń w pierwszej kolejności dla nowych i następnie dla modernizowanych miejskich obiektów, prowadzących do osiągnięcia założonych przez stolicę celów klimatycznych w sektorze budownictwa, wskazanych w Zielonej Wizji Warszawy. Do 2030 roku na terenie m.st. Warszawy planowane jest przeprowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych. Planowane są również budowy niskoemisyjnych mieszkań komunalnych.

Zwiększenie komfortu cieplnego, związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery umożliwi System do Zarządzania Energią, którym Warszawa chce objąć wszystkie obiekty miejskie. W każdym obiekcie objętym Systemem prowadzony jest monitoring parametrów instalacji grzewczej elektrycznej, gazowej i wodociągowej oraz sterowanie ogrzewaniem w zależności od warunków zewnętrznych. Pod uwagę brany jest także harmonogram pracy obiektu.

Warszawa od lat systematycznie modernizuje swój system oświetleniowy, dążąc do poprawy bezpieczeństwa, wydajności i energooszczędności. Jednocześnie prowadzone są prace nad wdrożeniem zdalnego sterowania oświetleniem ulicznym, dzięki któremu istnieją takie możliwości jak inteligentne zarządzanie czasem i natężeniem ulicznego oświetlenia. Wymiana oświetlenia pozwoli na zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz redukcję poziomu zanieczyszczenia światłem.

CEL 2. ZMNIEJSZENIE EMISJI

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu, działania ograniczające oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego i zanieczyszczenia światłem są kluczowymi działaniami mitygacyjnymi, które mają na celu dążenie do przyjaznego, czystego i bezpiecznego środowiska przyrodniczego.

Kierunek 2.1. Powietrze

Od wielu lat m.st. Warszawa podejmuje szereg działań mających na celu ochronę powietrza. Systematycznie likwidowane są urządzenia grzewcze na paliwo stałe, tzw. „kopciuchy” Z budżetu m.st. Warszawy udzielane są i będą w kolejnych latach dofinansowania na realizację inwestycji polegających na modernizacji systemów grzewczych w nieruchomościach. W następnych latach Miasto będzie realizować zadania związane z ograniczaniem emisji zanieczyszczeń do powietrza poprzez m. in. modernizację instalacji grzewczych w budynkach oświatowych, likwidację wysokoemisyjnych źródeł ogrzewania w budynkach i lokalach stanowiących własność m.st. Warszawy.

Obecnie emisje z transportu (emisje liniowe) stanowią główne źródło zanieczyszczeń powietrza w mieście. Do środowiska trafiają przede wszystkim tlenki azotu, pyły ze spalin, a także cząstki pochodzące ze ścierania klocków i tarcz hamulcowych oraz opon. Ograniczenie wtórnej emisji pyłów pochodzących z transportu drogowego realizowane będzie m. in. przez prowadzenie prac oczyszczania mechanicznego tj. sprzątania „na mokro” i zmywania ulic, a także zmycie wszystkich ulic, po których kursuje komunikacja kołowa Warszawskiego Transportu Publicznego.

Znaczne obniżenie emisji ze spalin samochodowych w mieście przewidziane jest w związku z wdrożeniem Strefy Czystego Transportu. I etap rozpoczęto 1 lipca 2024 r., objęto zasięgiem obszar większości Śródmieścia i fragmenty otaczających dzielnic. Łącznie SCT obejmie obszar 37 km², co daje ok 7% powierzchni stolicy. Ostatni etap 5 - końcowy przewidziany jest na 2032 rok.

Prowadzone na terenie miasta działania zwiększające dostępność transportu publicznego umożliwiają zmniejszenie liczby samochodów poruszających się po mieście. Ponadto do zadań przewidzianych w ramach ograniczania emisji z transportu zalicza się inwestycje w rozwój transportu zbiorowego, które spowodują zmniejszenie emisji spalin i hałasu, pozytywnie wpływając na jakość powietrza i jakość życia mieszkańców Warszawy. Należą do nich działania m. in. takie jak:

- Budowa II linii metra - dokończenie budowy odcinka zachodniego od szklaku za stacją „Powstańców Śląskich” do stacji „Połczyńska” wraz ze stacją Techniczno-Postojową „Mory”.
- Budowa i adaptacja parkingów Parkuj i Jedź P&R.
- Budowa, przebudowa i modernizacja tras tramwajowych.

Miasto nadal budować będzie nowe drogi dla rowerów. Na bieżąco utrzymywany będzie i rozwijany Warszawski rower publiczny „Veturilo”, umożliwiający mieszkańcom wypożyczanie rowerów.

Do zadań zaplanowanych w Programie ograniczających zanieczyszczenia z sektora energetycznego zalicza się inwestycje polegające głównie na rozwoju systemu produkcji energii w oparciu o modernizację kotłowni. Planowana jest również budowa pomp ciepła korzystających z ciepła ze ścieków w rozproszonych lokalizacjach: Oczyszczalnia Ścieków Czajka, Przepompownia Ścieków Żerań, Elektrociepłownia Siekierki. Wpływ na poprawę jakości powietrza w mieście będą mieć również działania związane z modernizacją sieci ciepłowniczej na terenie m.st. Warszawy.

Kierunek 2.2. Hałas

Warszawa podejmuje aktywne działania w celu walki z hałasem w przestrzeni publicznej.

W 2022 roku dla Warszawy opracowano Strategiczną Mapę Hałasu (SMH), która jest dostępna na stronie internetowej miasta pod adresem: <http://mapa.um.warszawa.pl/> (**zakładka: MAPA HAŁASU**).

Przedstawia ona wpływ poszczególnych źródeł hałasu takich jak transport (drogowy, kolejowy, tramwajowy), obiektów klasyfikowanych jako przemysłowe, lotnisk w mieście oraz przedstawia tereny, dla których wartości dopuszczalnych poziomów hałasu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku¹. Jest zatem cennym źródłem informacji dla mieszkank i mieszkańców.

Uchwałą nr 49/24 z dnia 16 lipca 2024 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwalił Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa mazowieckiego. Treść dokumentu dostępna jest pod linkiem: <https://bip.mazovia.pl/>. Załącznik nr 4 do powyższej uchwały dotyczy programu ochrony środowiska przed hałasem dla m.st. Warszawy. Dokument zawiera szczegółową analizę hałasu w Warszawie, opartą na Strategicznej mapie hałasu miasta Stołecznego Warszawy oraz Strategicznej mapie hałasu dla lotniska Chopina w Warszawie. Identyfikuje źródła hałasu, takich jak hałas drogowy, szynowy, przemysłowy i lotniczy oraz obejmuje analizę terenów podlegających

¹ Dz. U. z 2014 r., poz. 112

ochronie akustycznej. W dokumencie opisano również ograniczenia wynikające z ustanowionych obszarów ograniczonego użytkowania, w tym strefy wokół lotniska Chopina² oraz drogi ekspresowej S8³.

W perspektywie do 2029 r., zgodnie z zapisami wskazanego powyżej programu, realizowane będą następujące działania dla hałasu drogowego (30 obszarów):

- zadania inwestycyjne tj. budowa lub przebudowa dróg,
- wymiana nawierzchni na cichą,
- promocja zrównoważonej mobilności w celu zmiany zachowań transportowych na zgodne z koncepcją zrównoważonej mobilności,
- rozbudowa sieci metra wraz z przebudową i modernizacją istniejącej infrastruktury metra; zakup taboru metra,
- tworzenie zintegrowanej sieci buspasów; budowa parkingów przesiadkowych typu Park& Ride,
- modernizacja węzłów przesiadkowych,
- wymiana taboru autobusowego wraz z budową infrastruktury dla ekologicznych autobusów;
- rozwój tras rowerowych; rozwój cyfrowego wsparcia transportu (nowe aplikacje i systemy informatyczne),
- przygotowanie nowych opracowań dotyczących polityki mobilnościowej,
- wprowadzenie stref czystego transportu; wprowadzenie stref tempo 30,
- wprowadzenie powierzchni objętych strefą płatnego parkowania niestrzeżonego.

W odniesieniu do hałasu tramwajowego zaplanowano działania w 3 obszarach m.in.:

- bieżące działania utrzymaniowe zapewniające dobry stan techniczny torowisk tramwajowych,
- bieżące działania utrzymaniowe zapewniające dobry stan techniczny taboru tramwajowego,
- zapewnienie efektywnego uprzywilejowywania tramwajów w ruchu.

Działania redukujące hałas kolejowy realizowane będą w 8 obszarach m.in. poprzez:

- wymianę taboru kolejowego na nowocześniejszy,
- modernizację eksploatowanego taboru towarowego,
- szlifowanie szyn według planów zarządzającego,

² na mocy uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z 20 czerwca 2011 r.

³ na mocy uchwały nr 159/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z 19 września 2023 r.

- okresową kontrolę stanu technicznego nawierzchni szynowej i utrzymanie jej we właściwej kondycji,
- właściwe planowanie przestrzenne, uwzględniające ochronę przed hałasem.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa mazowieckiego przewiduje szereg działań antyhałasowych w Warszawie, również w odniesieniu do Lotniska Warszawa-Babice. Prezydent m.st. Warszawy w ramach swoich kompetencji aktualnie wykorzystał możliwe narzędzia administracyjnie w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania akustycznego na środowisko Lotniska Warszawa-Babice.

Z inwestycji nienależących do Miasta, GDDKiA w Warszawie planuje do 2028 r. zbudować ekrany akustyczne na odcinkach Południowej Obwodnicy Warszawy: od węzła Wał Miedzeszyński do ul. Cygańskiej, od węzła Puławska do węzła Wał Miedzeszyński oraz od ul. Cygańskiej do węzła Lubelska.

Działania administracyjne, wynikające z obowiązujących aktów prawnych, podejmowane celem ograniczenia negatywnego oddziaływania akustycznego realizowane będą poprzez:

- Decyzje środowiskowe: określą wymagania dla nowych inwestycji, aby już na etapie planowania uwzględnić kwestie związane z ochroną przed hałasem,
- Analizy porealizacyjne: sprawdzą, czy oddane do użytku inwestycje spełniają standardy jakości środowiska, w tym normy dotyczące hałasu,
- Decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu: mogą być wydane w odniesieniu do instalacji przekraczających dopuszczalne poziomy hałasu,
- Pomiary hałasu: stworzą podstawy do dalszych działań administracyjnych w przypadku stwierdzenia przekroczeń norm,
- Ochrona akustyczna w planowaniu przestrzennym: na etapie powstawania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak również decyzji o warunkach zabudowy, są wprowadzane zapisy dotyczące klasyfikacji akustycznej terenów oraz zaleceń mających na celu zapewnienie komfortu akustycznego.

W dużym mieście takim jak Warszawa zauważalne jest również oddziaływanie hałasu pochodzącego od imprez okazjonalnych, koncertów czy klubów prowadzących działalność na świeżym powietrzu. W szczególności na terenach należących do podmiotów prywatnych, poza zarządem miasta. W prawie krajowym nie ma narzędzi pozwalających na zarządzanie tego rodzaju oddziaływaniem. Jak dotąd nie ma skutecznych rozwiązań tego problemu nie zostały wypracowane. Zapewnienie komfortu mieszkającym w pobliżu miejsc, w których odbywają się imprezy czy koncerty wymaga stworzenia niestandardowych rozwiązań oraz ciągłego dialogu i otwartości wszystkich zainteresowanych stron. Taką inicjatywę od kilku już lat podejmuje Zarząd Zieleni m.st. Warszawy w sprawie nadwiślańskich klubów zlokalizowanych na terenach będących w zarządzie.

Hałas w mieście jest problemem coraz szerzej zauważalnym przez mieszkańców, a miasto w ramach swoich możliwości stara się wypracować skuteczne rozwiązanie tych problemów. Zasadnym jest wprowadzenie nowych narzędzi służących rozwijaniu polityki walki z hałasem w mieście. Jednak, co istotne, kompetencje Prezydenta m.st. Warszawy w zakresie zarządzania poszczególnymi źródłami hałasu są ograniczone. Mamy tu wiele podmiotów, które odpowiadają za emisję do środowiska jak również szeroki podział kompetencji pomiędzy jednostkami rządowymi i samorządowymi.

Kierunek 2.3. Pole elektromagnetyczne

Na terenie m.st. Warszawy istnieje wysokie zagęszczenie urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne. Najwięcej nadajników i stacji bazowych zostało zamontowanych w centrum miasta na terenie dzielnic: Śródmieście, Żoliborz, Wola, Ochota, Mokotów, Praga-Północ, Praga-Południe, przez co są najbardziej narażone na promieniowanie elektromagnetyczne. W 2023 r. najwyższą wartość składowej elektrycznej zanotowano na Pasażu Wisławy Szymborskiej (3,4 V/m) oraz na Placu Politechniki (3,3 V/m) i Placu Defilad (3,3 V/m). Punkty te zlokalizowane są w dzielnicy Śródmieście. Pomimo dużej liczby stacji bazowych i nadajników, nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych wartości w środowisku. Monitoring kontynuowany będzie w kolejnych latach. Ponadto każdego roku WIOŚ prowadzi kontrole urządzeń emitujących PEM.

Kierunek 2.4. Zanieczyszczenie światłem

Terminem „zanieczyszczenie światłem” określa się sztuczne światło produkowane przez człowieka, zaburzające naturalny poziom jasności nocnego środowiska. Nadmiar sztucznego światła ma szereg niekorzystnych skutków dla środowiska przyrodniczego, w tym dla roślin, zwierząt i ludzi. Jednym z działań, które miasto podejmuje od lat w celu redukcji zanieczyszczenia światłem jest **wymiana** na masową skalę oświetlenia ulicznego na LED-owe. W 2024 r. istnieje ok. 76 tys. i zaprojektowanych specjalnie dla stolicy – opraw SAVA. Wszystkie oprawy mają temperaturę barwową ustawioną na 3000K i nie emitują światła w górę. Dzięki temu znacznie zmniejsza się zjawisko zanieczyszczenia światłem. Do 2023 r. włącznie Warszawa wymieniła niemalże wszystkie oprawy oświetleniowe na latarniach przy drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych, które nie zostały jeszcze zmodernizowane w poprzednich latach. Planowane są dalsze prace związane z wymianą opraw oświetleniowych na energooszczędne oprawy LED, które będą ograniczać zużycie energii, a część z nich również będzie zmniejszać zjawisko zanieczyszczenia światłem dzięki odpowiedniej oprawie i temperaturze barwowej. Zmniejszenie emisji światła pozwoli także wdrożenie w przyszłych latach zdalne sterowania i zarządzania oświetleniem ulicznym na terenie m.st. Warszawy.

2.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

CEL 3. ZWIĘKSZENIE I OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKOWYCH

Kierunek 3.1. Błękitno-zielona infrastruktura miasta

Niemal połowa powierzchni miasta to tereny, które pełnią funkcje przyrodnicze. Warszawa jest miastem o dużym potencjale przyrodniczym, przydatnym do kształtowania systemu błękitno-zielonej infrastruktury. Błękitno-zielona infrastruktura obejmuje rozwiązania oparte na przyrodzie w celu uzyskania korzyści ekonomicznych, gospodarczych i społecznych. Do niebiesko-zielonej infrastruktury zaliczyć można: stawy retencyjne, niecki, zbiorniki, rowy bioretencyjne, rowy infiltracyjne, ogrody deszczowe, zielone przystanki, dachy, fasady i ściany, nawierzchnie przepuszczalne, podłoża strukturalne, tereny zielone i mokradłowe itp. Odpowiednio rozwijana i utrzymywana BZI, która zapewnia szeroką gamę usług ekosystemowych, jest głównym sposobem adaptacji miasta do zmian klimatu, dlatego jest ona jednym z priorytetów stolicy.

Jednym z kluczowych działań Warszawy jest rozwój terenów zieleni. Różne jednostki m.st. Warszawy tworzą nowe obiekty i zwiększają powierzchnię istniejących terenów zieleni. Na okres obowiązywania Poś zaplanowane są działania o różnej skali – od lokalnych, takich jak kształtowanie zieleni wzdłuż ulic, po inwestycje o zasięgu dzielnicowym lub ogólnomiejskim, np. kontynuacja prac nad Parkiem akcji Burza.

Bardzo ważnym elementem są inwestycje, które mają zbliżyć miasto i jego mieszkańców do Wisły. Planowane są modernizacje kolejnych odcinków Bulwarów Wiślanych, a także warszawskich portów: Czerniakowskiego i Żerańskiego. Ważnym zadaniem jest realizacja Parku Naturalnego Gołędzinów, gdzie będzie można obserwować różne ekosystemy związane z rzeką.

Planowane są również nasadzenia drzew, krzewów i bylin w parkach, skwerach, przy ulicach, na terenach leśnych. Nowe nasadzenia wykonywane będą także w obrębie koryt kanałów, rowów, fos i zbiorników wodnych. Zakładane będą zielone dachy na budynkach komunalnych i użyteczności publicznej. Kontynuowane będzie utrzymanie i konserwacja istniejących terenów zieleni oraz ich pielęgnacja. Część zadań dotyczy rewitalizacji istniejących obszarów. W najbliższych latach będą realizowane inwestycje w zielone dachy i ściany, np. w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym nr 3 w Śródmieściu. Zielone dachy tworzone są również na przystankach Warszawskiego Transportu Publicznego. Zielone przystanki są bardzo istotne dla zapewnienia komfortu korzystania z komunikacji zbiorowej podczas upałów. Tworzone będą także zielone torowiska, czyli torowiska z zabudowaną roślinnością.

Bardzo ważną funkcją błękitno-zielonej infrastruktury jest zatrzymywanie wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania, czyli retencja wód. Retencjonowanie wody szczególnie na obszarach miejskich ma wpływ na łagodzenie negatywnych skutków urbanizacji oraz zmiany klimatu. Miasto sukcesywnie eliminuje nieprzepuszczalne dla wody powierzchnie asfaltowe i betonowe, aby zwiększać udział powierzchni biologicznie czynnych, czyli terenów zapewniających naturalną

wegetację roślin i retencję wód opadowych i roztopowych. W latach obowiązywania Programu możliwe będzie uzyskanie dotacji z miasta na likwidację powierzchni nieprzepuszczalnych dla wody. Ponadto w następnych latach Miasto kontynuować będzie udzielanie dotacji na budowę urządzeń służących do zatrzymywania i wykorzystania wód opadowych i roztopowych.

Kierunek 3.2. Różnorodność biologiczna

Jak wynika z diagnozy środowiska przyrodniczego, Warszawa jest miejscem występowania ogromnej liczby gatunków fauny i flory. O jakości środowiska przyrodniczego świadczy duża liczba obszarów objętych formami ochrony przyrody. Zadania miasta w tym kierunku koncentrują się nie tylko na obszarach i obiektach objętych formami ochrony przyrody, ale też na opiece nad zwierzętami.

Planowane są działania ochronne w rezerwach przyrody, planowane są także prace pielęgnacyjne pomników przyrody. Tak jak w poprzednich latach, kontynuowane będzie m.in. prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt, reagowanie w przypadku kolizji z udziałem zwierząt, zakładanie nowych budek lęgowych oraz konserwacja i czyszczenie istniejących budek.

W Warszawie jest wiele miejsc o bardzo wysokich walorach przyrodniczych, które jeszcze nie są objęte ochroną. Warunki ochrony przyrody w mieście są na bieżąco zachowywane na przykład poprzez ustanawianie form ochrony przyrody, a dodatkowo wzmacniane przykładowo przez wprowadzenie szczegółowych zasad ochrony gatunkowej zwierząt (standardy ochrony zieleni w procesach inwestycyjnych). Ponadto zgodnie z Zieloną Wizją Warszawy, prowadzona jest analiza i wyznaczenie terenów cennych przyrodniczo, które należy objąć ochroną lub programem wykupu gruntów wraz z opracowaniem kolejności (planu) wykupu.

Kierunek 3.3. Gospodarowanie wodami

Stan wód powierzchniowych na terenie m.st. Warszawy jest niedostateczny. Wśród działań zmierzających do poprawy jakości wód powierzchniowych w następnych latach zaplanowano:

- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i podłączanie do niej nowych i istniejących budynków,
- modernizacje oczyszczalni ścieków, inwestycje w nowe metody oczyszczania ścieków,
- podejmowanie inwestycji zapobiegających przedostawaniu się do środowiska zanieczyszczonych wód opadowych, w tym rozwój kanalizacji deszczowej, budowa kolektorów retencyjnych,
- udzielanie dotacji na realizację inwestycji polegających na likwidacji zbiorników bezodpływowych wraz z budową przyłącza kanalizacyjnego do nieruchomości,
- systematyczne kontrole częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, która wspomaga retencję, detencję, infiltrację i naturalne oczyszczanie wód deszczowych,

- odpowiednie dbanie o ciek,;
- wprowadzanie gatunków mających działanie oczyszczające,
- usuwanie nadmiaru roślinności w przypadku zagniwania i zbytniego spowolnienia przepływu,
- natlenianie.

W następnych latach planowane są działania realizowane przez Zarząd Zieleni Warszawy polegające na bieżących konserwacjach i utrzymaniu kanałów, zbiorników wodnych, urządzeń wodnych, remontach i konserwacjach zbiorników wodnych w parkach, letnich sieci zraszających, fontann, kaskad. Utrzymanie urządzeń wodnych realizowane będzie również przez poszczególne dzielnice miasta. Istotne jest również prowadzenie retencji korytowej, co jest ważne w walce z suszą w mieście.

Kierunek 3.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Jednym z zadań miasta jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody i odprowadzanie ścieków. W zasięgu sieci wodociągowej w 2023 r. było 98,94% zameldowanych mieszkańców, a w zasięgu sieci kanalizacyjnej znajdowało się 96,8% zameldowanych mieszkańców miasta. Każdego roku sieć wodociągowa i kanalizacyjna są rozbudowywane, modernizowane i podłączani są kolejni odbiorcy. MPWiK w latach obowiązywania Programu będzie kontynuować działania.

Miasto Warszawa rokrocznie udziela dotacji na likwidację zbiorników bezodpływowych wraz z budową przyłączy kanalizacyjnych do nieruchomości. W najbliższych latach również będzie prowadzone dofinansowanie dla mieszkańców Warszawy. W celu zwiększenia tempa likwidacji szamb, w ramach współpracy, MPWiK będzie wspierać m.st. Warszawa w zakresie przyłączania do sieci kanalizacyjnej nieruchomości, które są w jej zasięgu.

W celu zapobiegania podtopieniom dzielnice wskazały do realizacji zadania polegające na utrzymywaniu drożności kolektorów deszczowych, budowę sieci odwodnieniowej. Na zapobieganie podtopieniom mają wpływ także wyznaczone zadania wspierające rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

Kierunek 3.5. Ochrona przeciwpowodziowa

W m.st. Warszawie ryzyko powodzi jest wysokie i dotyka głównie centralnej części miasta. Do ochrony miasta przed powodzią służy system wałów przeciwpowodziowych i system pomp odwadniających. Zarząd Zieleni m.st. Warszawy zarządza ok. 37,4 km wałów przeciwpowodziowych, które każdego roku poddawane są konserwacji i w najbliższych latach zadanie również będzie kontynuowane. Zarząd Zieleni m.st. Warszawy w latach obowiązywania Programu prowadzić będzie bieżące utrzymanie koryt cieków, kanałów, zbiorników wodnych oraz wałów przeciwpowodziowych, będących w administrowaniu tej jednostki. Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego realizowane będzie też przez poszczególne dzielnice miasta poprzez konserwację rowów i zbiorników wodnych.

Kierunek 3.6. Gospodarowanie powierzchnią ziemi

Badania jakości gleb są realizowane przez różne podmioty w celu inwentaryzacji obecnych zanieczyszczeń. Jednym z narzędzi zwracających uwagę na konieczność wykonania badań jakości gleby i ziemi są wykazy potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, prowadzone przez burmistrzów dzielnic.

Od 2009 r. w granicach administracyjnych m.st. Warszawy prowadzony jest monitoring Skarpy Warszawskiej ze szczególnym uwzględnieniem przemieszczeń górotworu, budynków i budowli na obszarze trzech jej odcinków: Rejon Starego Miasta, Rejon ul. Myśliwieckiej, Rejon Kościoła Św. Katarzyny.

Warszawa wprowadza w aktach planowania miejscowego obowiązek przeprowadzania oceny stabilności Skarpy Warszawskiej dla wszystkich przedsięwzięć inwestycyjnych oraz oceny wpływu planowanej inwestycji na jej stabilność.

Ochrona powierzchni ziemi realizowana będzie także m.in. przez ograniczanie stosowania chemicznych środków zimowego utrzymania dróg i chodników. Działanie to ma na celu nie tylko ochronę powierzchni ziemi, ale także wód gruntowych, zapobieganie uszkodzeniom roślinności i korozji infrastruktury. Stosowanie prewencyjnych osłon (ekrany ochronne) na nawierzchniach może zmniejszyć konieczność użycia środków chemicznych.

CEL 4. POPRAWA GOSPODAROWANIA ODPADAMI

Kierunek 4.1. Gospodarka odpadami

Wyzwaniem, przed jakim stoi Miasto jest ograniczenie powstawania odpadów i prowadzenie skutecznej selektywnej zbiórki odpadów. Działania realizowane będą m. poprzez:

- rozbudowę sieci punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych - co zwiększy w mieście możliwości zebrania selektywnie odpadów komunalnych;
- budowę i modernizację instalacji zagospodarowania odpadów – co zapewni prawidłową gospodarkę wytworzonych odpadów;
- budowę Centrum Recyklingu i Edukacji Ekologicznej, które powstanie na terenie Zakładu „Kampinoska”. CRIEE będzie kompleksowym obiektem, wyposażonym, m.in. w linie do sortowania odpadów z selektywnej zbiórki, zmodernizowaną kompostownię, Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych i centrum edukacyjne;
- budowę instalacji recyklingu organicznego poprzez fermentację bioodpadów z produkcją biometanu przy ul. Zabranieckiej 4 w Warszawie. Celem przedsięwzięcia jest efektywne przetwarzanie (recykling) zbieranych selektywnie odpadów biodegradowalnych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych, a tym samym zmniejszenie ilości odpadów komunalnych podlegających składowaniu;

- likwidację nielegalnych miejsc magazynowania odpadów;
- udzielanie dotacji na unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.

Kierunek 4.2. Zapobieganie powstawaniu odpadów

Istotnym sposobem osiągnięcia zamierzonego celu, jakim jest zapobieganie powstawaniu odpadów, jest prowadzenie edukacji ekologicznej. Kampanie edukacyjne, informacyjne czy inne formy edukacji powinny uświadamiać społeczeństwo odnośnie korzyści, jakie niesie ze sobą redukcja wytwarzania odpadów i powinny promować praktyki umożliwiające minimalizowanie ich powstawania. Utrzymanie czystości i porządku należy do obowiązkowych zadań własnych Miasta i będzie realizowane w latach obowiązywania Poś.

2.3. ZARZĄDZANIE

CEL 5. USPRAWNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Skuteczne zarządzanie środowiskiem i jego ochrona są kluczowe dla wspierania działań mitygujących i adaptacyjnych, a także dla osiągnięcia celów w innych obszarach interwencji. Poniżej przedstawiono szczegółowy podział działań związanych z efektywnym zarządzaniem ochroną środowiska.

Usprawnienie systemu zarządzania środowiskiem polegać będzie głównie na monitorowaniu stanu środowiska, kontrolach oraz ocenie skuteczności podejmowanych działań, w celu ciągłego doskonalenia systemu zarządzania ochroną środowiska. Osiągnięcie celu wspierane będzie przez tworzenie baz danych o środowisku, sporządzaniu dokumentów planistycznych czy strategicznych, a także przez współpracę z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, sektorem prywatnym i mieszkańcami w celu skutecznego zarządzania środowiskiem miejskim. Szczegółowo działania przedstawiono w poniższych kierunkach: (kierunek 5.1, kierunek 5.2, kierunek 5.3).

Kierunek 5.1. Poważne awarie

Na terenie m.st. Warszawy występuje 8 zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz 13 podmiotów uznanych jako potencjalni sprawcy awarii. W Poś zaplanowane jest prowadzenie kontroli powyższych podmiotów, co jest podstawowym narzędziem służącym zapobieganiu powstawania poważnych awarii niosących zagrożenie dla środowiska. WIOŚ w Warszawie odpowiedzialny jest również za sprawowanie nadzoru nad usuwaniem ich skutków.

W kwestii łagodzenia skutków poważnych awarii, potencjalnych takich zdarzeń oraz innych sytuacji powodujących zagrożenie w środowisku, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej m.st. Warszawy przewiduje realizację zadań polegających na budowie nowych i przebudowie istniejących siedzib Jednostek Ratowniczo – Gaśniczych.

Kierunek 5.2. Monitoring, działalność kontrolna środowiska, standaryzacja

Monitoring środowiska jest narzędziem służącym do obserwacji, analiz różnych elementów środowiska w celu oceny ich stanu i zachodzących zmian. Na podstawie zebranych informacji można zaplanować i wdrożyć działania mające na celu utrzymanie lub poprawę jakości środowiska. Regularna analiza danych pozwoli zidentyfikować potencjalne zagrożenia i pozwoli szybko na nie zareagować. Do prowadzenia monitoringu i szybkiego wykrywania zagrożeń wykorzystywane będą czujniki, drony i satelity. Do kluczowych elementów monitoringu należą: systematyczne monitorowanie jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchni ziemi oraz różnorodności biologicznej. Monitoring dotyczy również poziomu hałasu oraz promieniowania elektromagnetycznego.

W Warszawie obowiązują standardy ochrony i pielęgnacji zieleni, które mają na celu poprawę zarządzania terenami zielonymi w stolicy. Te standardy, opracowane przy udziale ekspertów, są obowiązkowe dla wszystkich jednostek miejskich odpowiedzialnych za kształtowanie zieleni. Odrębnie monitorowane są drzewa – pomniki przyrody, które z uwagi na swoją szczególną rolę i status prawny wymagają indywidualnego podejścia. Wykonywane będą ekspertyzy, np. z zakresu dendrologii, w parkach i zieleńcach. Stan różnorodności biologicznej będzie monitorowany przy użyciu Warszawskiego Indeksu Różnorodności Biologicznej - narzędzia, które powstało w 2021 roku i ma na celu usprawnienie systemu zarządzania ochroną środowiska poprzez zwiększenie roli ochrony środowiska i błękitno-zielonej infrastruktury w polityce miasta.

Do podmiotów prowadzących kontrole w mieście zalicza się: jednostki miejskie, tj. Biuro Gospodarki Odpadami, Lasy Miejskie-Warszawa, Straż Miejska m.st Warszawy, dzielnice oraz WIOŚ. Kontrole dotyczyć będą m. in.: przeglądów i analiz dendrologicznych, przestrzegania uchwały antysmogowej, kontroli wód powierzchniowych, kontroli zanieczyszczonych dróg, regularnych inspekcji przedsiębiorstw oraz innych podmiotów, które mogą wpływać na jakość środowiska (w zakresie hałasu, emisji gazów i pyłów do powietrza, poważnych awarii, wytwarzania, przetwarzania, zbierania odpadów, wprowadzania ścieków do wód i ziemi, w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz transportu nieczystości ciekłych). Kontrole i monitoring będą prowadzone również przez inne organy, m. in. GIOŚ, PIG-PIB, WIOŚ, zarządców dróg.

Kierunek 5.3. Bazy danych o środowisku

Systemy danych przestrzennych umożliwiają w mieście efektywne planowanie, ochronę i rozwój zieleni miejskiej. Biuro Ochrony Środowiska Urzędu m.st. Warszawy zleciło opracowanie i wdrożenie aplikacji do gromadzenia, przetwarzania i utrzymywania danych dotyczących terenów zieleni na obszarze całego miasta. Od momentu uruchomienia tej bazy, systematycznie wzbogacany jest on o nowe dane inwentaryzacyjne, które dotyczą różnych elementów tworzących zieleń miejską, takich jak drzewa, krzewy, trawniki, parki, skwery i inne tereny zielone. Warszawa będzie wykorzystywać

istniejące bazy danych, takie jak np. Mapa Koron Drzew czy Mapa Lokalizacji Pni Drzew do monitoringu i zarządzania miejską zielenią.

Do zaplanowanych zadań polegających na gromadzeniu i zarządzaniu danymi, zalicza się m.in.:

- System do Zarządzania Energią – służy monitorowania i optymalizacji zużycia energii w obiektach miejskich,
- Opracowanie Miejskiego Kontraktu Klimatycznego (Climate egoCity Contract, CCC) - CCC który jest kluczowym elementem Misji Komisji Europejskiej 100 neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast do 2030 i stanowi deklarację przyspieszenia działań na rzecz neutralności klimatycznej,
- Warszawski Standard Zielonego Budynku,
- Opracowanie i aktualizacja Katalogu Zagrożeń m.st. Warszawy – baza danych identyfikująca i monitorująca potencjalne zagrożenia środowiskowe w mieście,
- ZONE - Zintegrowany System Ograniczenia Niskiej Emisji – baza danych opracowana przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (GUNB) do monitorowania i redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza,
- Ewidencja zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni ścieków,
- Miejski Plan Adaptacji – w zakresie opracowania nowych map i danych klimatycznych dla Warszawy.

2.4 EDUKACJA

CEL 6. PODNIESIENIE STANU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Kierunek 6.1. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna jest kluczowym działaniem dla osiągnięcia celów wyznaczonych w Poś. Jej celem jest zwiększanie świadomości ekologicznej oraz rozwijanie postaw i zachowań proekologicznych mieszkańców. W następnych latach edukacja realizowana będzie poprzez różne formy i metody, takie jak zajęcia edukacyjne w szkołach, warsztaty, kampanie informacyjne i działania praktyczne, typu sadzenie drzew czy sprzątanie terenów zieleni. W proces edukacji ekologicznej w mieście włączają się m.in. Biuro Ochrony Środowiska, Biuro Edukacji, Biuro Gospodarki Odpadami, Biuro Infrastruktury, Biuro Ochrony Powietrza i Polityki Klimatycznej, Biuro Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju, Urzędy Dzielnic, Lasy Miejskie - Warszawa, Miejski Ogród Zoologiczny im. Antoniny i Jana Żabińskich, Zarząd Zieleni m.st. Warszawy, Zarząd Transportu Miejskiego, Centrum Komunikacji Społecznej (wraz z Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń), domy kultury, biblioteki itd.

W najbliższych latach zaproponowano szereg działań edukacyjnych, takich jak akcje sprzątnięcia świata, akcje promujące selektywną zbiórkę odpadów komunalnych i innych odpadów, Ekopikniki, festyny, warsztaty ekologiczne, konkursy promujące ochronę środowiska, propagowanie ruchu pieszego i rowerowego, promowanie informacji związanej z ochroną środowiska oraz zasobami przyrodniczymi miasta, zagadnienia ochrony lasów, promocja odnawialnych źródeł energii, prowadzenie pasieki edukacyjnej, spacerory ornitologiczne, doradztwo energetyczne.

Kierunek 6.2. Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna w przypadku ochrony środowiska polega na aktywnym zaangażowaniu warszawiaków i warszawianek w procesy decyzyjne oraz działania na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Angażowanie obywateli w działania proekologiczne zwiększa skuteczność tych działań poprzez lepsze zrozumienie lokalnych potrzeb i warunków. Realizacja tych działań przyczyni się do zrównoważonego rozwoju miasta i poprawy jakości życia jego mieszkańców.

Miasto od 2015 roku zaprasza corocznie mieszkańców do udziału w budżecie obywatelskim. Umożliwia on mieszkańcom bezpośrednie zaangażowanie się w planowanie różnorodnych projektów. Dzięki temu mechanizmowi, warszawianki i warszawiacy mogą proponować inicjatywy związane z zieloną transformacją miasta, przedstawiając proekologiczne pomysły i działania.

Partycypacja społeczna polega również na włączaniu mieszkańców w konsultacje społeczne. Miasto umożliwia mieszkańcom udział w ramach tworzenia polityk, strategii i planów dotyczących ochrony środowiska. Spotkania z mieszkańcami są również ważne w przypadku planowania większych inwestycji mających wpływ na środowisko, aby umożliwić wyrażenie opinii, obaw czy rozwiązań.

3. ZASADY WDRAŻANIA I MONITORINGU REALIZACJI PROGRAMU

Cele i działania przedstawione w Programie realizowane będą przez odpowiednie podmioty wskazane w harmonogramie rzeczowo-finansowym, tj. w załączniku nr 2.

Skuteczność i efektywność wdrażania Poś będą podlegały regularnej ocenie. Co dwa lata (tj. w roku 2027 i 2029) Prezydent m.st. Warszawy przedstawi Radzie Miasta raport z realizacji Programu - zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska dla m.st. Warszawy na lata 2025-2030 jako jeden z dokumentów wykonawczych Strategii #Warszawa2030, będzie podlegał corocznemu monitorowaniu⁴. Wyniki corocznego raportu będą stanowić podstawę do opracowania rocznego raportu z realizacji Strategii

⁴ zgodnie z Zarządzeniem nr 1277/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 1 sierpnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia systemu zarządzania strategią rozwoju miasta <https://nowy.bip.um.warszawa.pl>

#Warszawa2030⁵. Na poziomie operacyjnym za przygotowanie ww. raportów odpowiedzialne będzie Biuro Ochrony Środowiska. Do ich opracowania niezbędne będzie zaangażowanie wszystkich partnerów uczestniczących w opracowaniu Poś i realizujących działania (biura, dzielnice, partnerzy zewnętrzni).

Odpowiedzialność w zakresie osiągnięcia celów Programu spoczywa na Prezydencie m.st. Warszawy. Na poziomie operacyjnym za realizację zadań własnych odpowiadać będą poszczególne biura, dzielnice i jednostki miejskie. Za realizację zadań monitorowanych odpowiadać będą podmioty i instytucje niezależne (publiczne i prywatne), ale realizujące zadania w zakresie ochrony środowiska.

⁵ zgodnie z Zarządzeniem nr 1277/2019 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 1 sierpnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia systemu zarządzania strategią rozwoju miasta

Urząd m.st. Warszawy

www.um.warszawa.pl

